

Matchmaking Inspiračního fóra 2024: Vědecké projekty připravené ke spolupráci s dokumentaristy

Přehled vědeckých projektů zařazených do programu Matchmaking IF 2024

Tento katalog představuje výběr vědeckých projektů přihlášených do programu Matchmaking IF 2024, jejichž autoři a autorky by rádi navázali spolupráci s dokumentaristy a dokumentaristkami a hledají své filmové tvůrce a tvůrkyně.

Projekty propojují aktuální vědecká témata s hlubším společensko-kulturním kontextem a nabízejí přístup k datům, terénu i odborným konzultacím. Pokud vás některý z projektů zaujme, napište nám na if.matchmaking@ji-hlava.cz a zorganizujeme vám individuální schůzku s jeho autorem či autorkou během festivalu Ji.hlava (28. nebo 29. října), případně online.

Projekty, jejichž spolupráce se bude dále rozvíjet, se mohou ucházet o finanční podporu od **Nadačního fondu IOCB Tech** na vývoj dokumentárního námětu - více informací [zde](#).

1. After Silicon

Vedoucí projektu: Lukáš Likavčan (NYU Shanghai / Berggruen Institute)

Téma: výpočetní technika, alternativní výpočty, filozofie

Projekt „After Silicon“ zkoumá alternativy ke křemíkovým mikročipům, jako jsou DNA, organoidy nebo kvantové počítače. Projekt se zaměřuje i na filozofické a ekologické dopady těchto technologií.

Proč jsme projekt vybrali: Popularizace složitých technologických témat s důrazem na kulturní a etickou reflexi. Vizualně silný projekt s potenciálem oslovit i širší publikum.

[Více o projektu](#)

2. Best Job Ever: Pod diktátem algoritmu

Vedoucí projektu: Markéta Švarcová (Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.)

Téma: platformová ekonomika, algoritmické řízení práce, gig economy, gender

Projekt odhaluje realitu práce v digitálních platformách: kurýrky, pečovatelky, řidiči a clickworkeri – lidé, jejichž práce je řízena algoritmy bez prostoru pro vyjednávání. Projekt navrhuje participativní dokument, který autenticky zachytí gamifikovanou každodennost těchto pracujících a otevře debatu o odpovědnosti platform.

Proč jsme projekt vybrali: Téma propojuje silný vizuální jazyk s akutním společenským problémem. Vhodné pro spolupráci s dokumentaristy zaměřenými na sociální kritiku, práci a digitální technologie.

[Více o projektu](#)

3. Bydlení pro pracující

Vedoucí projektu: Martin Jemelka (Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i.)

Téma: sociální bydlení, historie, současná krize dostupnosti

Projekt mapuje dějiny zaměstnaneckého bydlení a hledá inspiraci v minulých modelech, které by mohly přispět k řešení současné bytové krize. Přináší i reflexi významu bydlení jako součásti firemní sociální politiky.

Proč jsme projekt vybrali: Přínosné propojení historického a aktuálního problému. Atraktivní a srozumitelné téma i pro širší publikum.

[Více o projektu](#)

4. Deindustrializace a nový ekonomický řád. Regionální ekonomika a zlínský obuvnický průmysl mezi centrálním plánováním a tržní ekonomikou

Vedoucí projektu: Vítězslav Sommer (Ústav pro soudobé dějiny AV ČR)

Téma: proměna průmyslu, sociální dědictví, Zlínsko

Projekt sleduje důsledky deindustrializace na příkladu zániku obuvnického průmyslu na Zlínsku a jeho sociální, politické a kulturní následky. Mapuje také širší evropský kontext a dopady budoucích strukturálních změn.

Proč jsme projekt vybrali: Silné historické ukotvení kombinované s významem pro budoucí ekonomické proměny ČR. Nabízí lokální příběhy v globálním kontextu.

[Více o projektu](#)

5. Genderové aspekty šíření dezinformačních narativů v online prostoru

Vedoucí projektu: Marie Heřmanová (SOU AV ČR), Lenka Vochocová (FSV UK)

Téma: gender, dezinformace, online prostor, radikalizace

Projekt zkoumá, jak ženy zažívají odlišný typ online násilí a jak se politická diskuse přesouvá do tzv. "třetích prostorů" (např. rodičovská fóra, lifestyle profily), kde dochází k nenápadné radikalizaci.

Proč jsme projekt vybrali: Aktuální téma polarizace a dezinformací podané novým způsobem. Možnost atraktivní kombinace rozhovorů a pozorování z online i offline prostředí.

[Více o projektu](#)

6. Hory, hranice a bezpečí v hlavě. Změňme způsob odkrývání světa! Objevy, dobývání a výzkum přírody v paměti expertů

Vedoucí projektu: Tomáš W. Pavlíček (Masarykův ústav a Archiv AV ČR)

Téma: paměť horalů, vědecké expedice, bezpečnost a příroda

Projekt sleduje historické způsoby dobývání, výzkumu a objevování hor, zejména na česko-polském pohraničí. Využívá paměťové rozhovory s experty, vědci a horolezci a zaměřuje se na přenos znalostí a emocí mezi generacemi.

Proč jsme projekt vybrali: Silné poetické i paměťové téma s atraktivními vizuálními možnostmi. Udržitelný turismus a etika vůči přírodě v novém světle.

[Více o projektu](#)

7. MIMONÁDOVNA - Dobré žití vysoké mentální intenzity

Vedoucí projektu: Kateřina Emer (Asociace freelancerů ve školství z. s.)

Téma: neurodiverzita, vysoká mentální intenzita, vzdělávání

Projekt se zaměřuje na fenomén vysoké mentální intenzity (VMI) a hledá cesty, jak tuto formu neurodiverzity lépe chápat a společensky využít. Cílem je zvýšit kvalitu života lidí s touto charakteristikou skrze porozumění a uznání.

Proč jsme projekt vybrali: Neotřelé téma s velkým potenciálem pro vizuálně i emočně silný dokument. Vhodné pro autory hledající vnitřní světy a subtilní rozdíly v prožívání.

[Více o projektu](#)

8. Mizení hvězd a černé díry, jež po nich zbyly

Vedoucí projektu: Ondřej Váša (FHS UK)

Téma: kosmologie, kulturní imaginace, světelné znečištění

Projekt poeticky zkoumá fenomén mizení hvězd z každodenní zkušenosti a jejich nahrazení černými dírami jako symboly moderní kosmické představivosti. Sleduje proměnu našeho vztahu k vesmíru, samotě, přátelství i sobě samým.

Proč jsme projekt vybrali: Silně vizuální, imaginativní a kulturně filozofické téma s potenciálem pro experimentální dokument. Atraktivní pro tvůrce hledající esteticky výrazné formy.

[Více o projektu](#)

9. Obrazy vody: Jihočeské přehrady a jejich otisk v krajině a společnosti

Vedoucí projektu: Eliška Švarná a Michal Kurz (Masarykův ústav a Archiv AV ČR)

Téma: voda, paměť místa, technický pokrok, propaganda

Projekt ukazuje přehrady jako společensko-kulturní fenomén s globálními paralelami. Zkoumá vztah člověka k přírodě a vodním zdrojům skrze optiku propagandy, technooptimismu i paměti místa.

Proč jsme projekt vybrali: Jedinečné propojení environmentální historie, vizuálních reprezentací a kulturní paměti. Nabízí mezinárodně srozumitelný formát.

[Více o projektu](#)

10. Proč Folklor?

Vedoucí projektu: Daniela Stavělová (Etnologický ústav AV ČR)

Téma: folklor dnes, identita, populismus, kulturní dědictví

Projekt se zaměřuje na současné podoby folkloru, jeho využití a zneužití ve veřejném prostoru, včetně politického a populistického kontextu. Sleduje folklor jako nástroj stmelování i vymezování komunit.

Proč jsme projekt vybrali: Téma přináší vrstevnatý pohled na kulturní dědictví jako živý a často kontroverzní fenomén. Nabízí vizuálně i analyticky silný materiál.

[Více o projektu](#)

11. Skrytá historie v půdě: Využití izotopických důkazů k odhalení minulého využívání krajiny

Vedoucí projektu: Martin Janovský (Ústav pro archeologii FF UK), Jakub Trubač (Ústav geochemie, mineralogie a nerostných zdrojů PF UK)

Téma: archeologie, ekologie, izotopová analýza, krajina

Projekt propojuje ekologii, historii a archeologii skrze analýzu stabilních izotopů v půdě. Cílem je odhalit způsoby středověkého hospodaření a jejich dopad na dnešní krajinu, konkrétně v okolí kláštera Plasy.

Proč jsme projekt vybrali: Spojuje inovativní vědeckou metodu s atraktivní terénní vizualitou. Otevírá možnost propojení krajinné paměti s ekologickou reflexí.

[Více o projektu](#)

12. Věda v ÚOCHB

Vedoucí projektu: Oldřich Hudeček (Ústav organické chemie a biochemie AV ČR)

Téma: věda jako proces, vědci a vědkyně, každodennost výzkumu

Projekt otevírá dveře do světa špičkové vědy na ÚOCHB. Nabízí možnost sledovat vědeckou práci jako každodenní proces plný objevů, pochybností, spolupráce i omylů. Ukazuje, že věda je kreativní, lidská a živá.

Proč jsme projekt vybrali: Vhodné pro tvůrce, kteří hledají přístup do autentického vědeckého prostředí. Projekt může bourat stereotypy o vědcích a přiblížit výzkum široké veřejnosti.

[Více o projektu](#)

Oslovil Vás některý z projektů a chcete se zapojit do Matchmakingu Inspiračního fóra 2024 jako dokumentarista nebo dokumentaristka? Napište nám na: if.matchmaking@ji-hlava.cz.